

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

1

betreft
Ledenraadpleging financieel
onderhandelaarsakkoord

ons kenmerk
BB/U201300112
Lbr. 13/006

datum
21/01/2013

Samenvatting

VNG, IPO en de Unie van Waterschappen hebben een onderhandelaarsakkoord met een kabinetsdelegatie van de ministers Dijsselbloem, Plasterk en staatssecretaris Weekers bereikt over de financiën van de decentrale overheden in deze kabinetsperiode. Het gaat om een pakketafpraak op drie dossiers: de wet Houdbare Overheidsfinanciën, schatkistbankieren en het BTW compensatiefonds. Middels deze ledenraadpleging wordt u gevraagd om vóór 31 januari het onderhandelaarsakkoord te beoordelen en uw reactie aan de VNG door te geven.

11340

es 21 JAN. 2013

Beh. Ambt.:
Streefdat.:
Afschr.: <i>Ben W / Raad.</i>
B.V.O.:

Gemeente Woerden 13.011340

Registratiedatum: 23/01/2013
Behandelend afdeling
Afgehandeld door/op:

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Ledenraadpleging financieel
onderhandelaarsakkoord

ons kenmerk
BB/U201300112
Lbr. 13/006

datum
21/01/2013

Geacht college en gemeenteraad,

VNG, IPO en de Unie van Waterschappen hebben een onderhandelaarsakkoord met een kabinetsdelegatie van de ministers Dijsselbloem, Plasterk en staatssecretaris Weekers bereikt over de financiën van de decentrale overheden in deze kabinetsperiode. In deze brief (met in de bijlage het akkoord) leggen wij dit resultaat in de vorm van een ledenraadpleging aan u voor.

A Financieel onderhandelaarsakkoord

Uitgangspunt was om binnen de financiële kaders van het regeerakkoord te komen tot een pakketafpraak over een drietal financiële dossiers: de wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF), schatkistbankieren (skb) en de afschaffing van het BTW compensatiefonds (BCF).

Het akkoord is op 18 januari na lange gesprekken gesloten. Wij leggen het thans via deze brief aan u voor met het verzoek om uiterlijk 31 januari a.s. aan ons kenbaar te maken of u hiermee instemt. Wij zijn ons ervan bewust, dat deze reactietermijn kort is. In verband met de wetgevingsprocessen was dit echter de maximale termijn die het kabinet de gemeenten, provincies en waterschappen kon bieden. Van de kant van het kabinet is aangegeven dat dit akkoord niet verder onderhandelbaar is. In de slotalinea van deze brief wordt de formele procedure verder toegelicht.

De VNG is op dit moment ook met het kabinet in gesprek over de drie decentralisaties. Hierover wordt op 28 januari met een kabinetsdelegatie gesproken in het Overhedenoverleg onder leiding van de minister-president. Over de uitkomsten daarvan zullen wij u eveneens zo spoedig mogelijk daarna berichten.

B Drie dossiers

In deze brief geven wij u verdere informatie over de achtergronden van het akkoord met betrekking tot de drie genoemde dossiers.

1. Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF)

Achtergrond en inzet

Op dit moment is de wet HOF in behandeling bij de Tweede Kamer. Deze wet regelt de wijze waarop de Nederlandse overheid van plan is om de afspraken te implementeren die in Europees verband zijn gemaakt over de ontwikkeling van het emu-tekort en de schuld van de overheid. In de wet HOF wordt ook van de mede-overheden een bijdrage in de tekortreductie verwacht. Deze is geformuleerd als een gelijkwaardige bijdrage aan de vermindering van het emu-tekort. Het vorige kabinet heeft dit altijd vertaald in de zin dat als het tekort van de totale overheid nul gaat bedragen het emu-tekort van de lagere overheden ook nul behoort te zijn. De gemeenten hebben altijd betoogd dat op grond van hun baten-lastensystematiek er altijd een bepaald tekort beschikbaar moet zijn om de bestaande investeringen te kunnen vervangen en om uitbreidingsinvesteringen te doen die noodzakelijk zijn omdat de bevolking nog steeds groeit. Over de ruimte die hiervoor noodzakelijk is verschillen kabinet en mede overheden van mening. Hoewel het kabinet er van overtuigd is dat een kleinere ruimte niet knellend zal zijn, is het bereid gebleken daarover nadere afspraken te maken teneinde de decentrale overheden tegemoet te komen.

Akkoord

In het akkoord dat nu voorligt, wordt door alle partijen de intentie uitgesproken dat het tekort van de mede overheden in 2017 gaat dalen naar 0,2% van het nationale inkomen. Tegelijkertijd geeft het kabinet ook in de jaren 2014 en 2015 de mede overheden dezelfde tekortruimte als in 2013 is overeengekomen, namelijk -0,5%. Daarna daalt dit tekort in 2016 naar -0,4% en in 2017 naar -0,3%. Deze twee percentages zijn in het akkoord tussen haakjes gezet. Eind 2015 zal worden bezien of deze daling mogelijk en verantwoord is op basis van de realisaties in de jaren hiervoor.

Over de verdeling binnen de ruimte voor de mede-overheden zullen VNG, IPO en Unie op basis van nader onderzoek dit jaar een afspraak maken waarbij de huidige verdeling vertrekpunt is. Hoewel het kabinet niet bereid bleek de extra sanctie die nu nog in de wet staat, ook als de Europese Unie Nederland geen sanctie oplegt bij het overschrijden van het tekort, uit de wet te verwijderen is wel vastgelegd, dat zo'n sanctie in deze kabinetsperiode niet zal worden toegepast.

2. Schatkistbankieren

Achtergrond en inzet

In het regeerakkoord wordt schatkistbankieren voor gemeenten verplicht. Daarbij zijn gemeenten verplicht hun middelen bij het Rijk onder te brengen. In onze ogen is dit in principe niet juist.

Immers, de gemeenten zijn autonoom in de wijze waarop zij over hun eigen geld willen beschikken. Bovendien zien wij een lager rendement en administratieve lasten op ons afkomen.

Akkoord

In het akkoord dat nu voorligt, worden twee aanvullingen in de wet opgenomen:

- a. het wordt voor gemeenten mogelijk om overtollige middelen uit te lenen aan andere overheden, en daarmee een beter rendement te halen dan bij de schatkist.
- b. er komt een zogenaamde doelmatigheidsdrempel van 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000 per gemeente (maar wel met een maximum van € 2,5 miljoen). Heeft u overtollige middelen die minder zijn dan deze drempels, dan hoeft u niet te gaan schatkistbankieren. Wel moeten de administraties van alle gemeenten, ook die waarvan nu al duidelijk is dat ze onder deze drempel vallen, klaar worden gemaakt om te kunnen schatkistbankieren (het zogeheten inregelen).

3. BTW compensatiefonds

Achtergrond en inzet

Dit kabinet heeft in het Regeerakkoord het voornemen uitgesproken het BTW compensatiefonds af te schaffen en de middelen met ingang van 2015 terug te storten in Gemeentefonds en Provinciefonds evenwel met een korting van € 550 mln. (Hiervan bedraagt het gemeentelijke aandeel 88%). Wij hebben ons vanaf het moment van verschijnen van het regeerakkoord scherp verzet tegen afschaffing van het BCF. De administratieve lasten van het bruto (inclusief BTW) maken van de gemeentelijke begrotingen en van de gemeenschappelijke regelingen waren enorm. Ook zou afschaffing een forse rem betekenen op de (inter)gemeentelijke samenwerking die de laatste jaren goed van de grond is gekomen en de komende jaren vanwege de aangekondigde decentralisaties nog veel verder zal en moet gaan. De afschaffing van het BCF zou derhalve grote gevolgen voor de gemeenten hebben. Bovendien zou uitvoering van de kabinetsvoornemens in het jaar 2014 een mogelijke eenmalige strop van ruim € 2 miljard hebben betekend.

Akkoord

De minister van financiën bleek bereid om de afschaffing van het BCF terug te draaien onder twee voorwaarden:

- a. de korting van structureel € 550 mln wordt gerealiseerd via het gemeente- en provinciefonds en
 - b. er moet een einde komen aan het open-einde karakter van het fonds.
- Over de tweede voorwaarde is stevig onderhandeld omdat wij niet het risico wilden dragen van te lage meerjarenramingen van het Rijk voor het BCF. Uiteindelijk zijn gemeenten en provincies akkoord gegaan met het dichtschroeven van het BCF per 2015 omdat nu zal worden uitgegaan

van de huidige meerjarenraming zoals die is opgenomen in de zogenoemde Startnota van het kabinet. Deze bedragen worden met ingang van 2015 opgehoogd met het accres dat ook voor het gemeentefonds in enig jaar geldt. Als de gemeenten meer declareren uit het fonds dan er volgens de begroting beschikbaar is, wordt het tekort aangevuld uit het Gemeentefonds. Daar staat tegenover dat wanneer gemeenten minder declareren en er dus in het BCF geld over blijft, dit restant wordt toegevoegd aan het fonds. De totale gemeentelijke en provinciale declaraties worden afzonderlijk gemonitord binnen het BCF.

Tot slot is afgesproken dat vóór 2015 nog afzonderlijk de BTW consequenties van de nieuwe gemeentelijke taken (vanwege de decentralisaties) in kaart worden gebracht en toegevoegd aan het budget van het fonds.

C Bezuinigingen

Tot slot hebben wij de bezuinigingen op het gemeentefonds anders dan uit hoofde van de trap op trap af systematiek aan de orde gesteld. De minister van Financiën was niet bereid deze, in onze ogen onevenredige bezuinigingen (waaronder de € 550 mln in het kader van het BCF), te heroverwegen. Wel heeft het kabinet vastgelegd zich te zullen inspannen bij eventuele nieuwe bezuinigingen de gemeenten te vrijwaren van bezuinigingen die verder gaan dan de uitkomst van “trap op trap af”.

D Conclusie

Wij hebben, evenals IPO en Unie het geheel van afspraken overziende de conclusie getrokken, dat het – binnen de beperkte randvoorwaarden waaronder de onderhandelingen plaatsvonden – aanvaardbaar is. Het biedt de gemeenten voldoende investeringsruimte in het kader van de wet HOF terwijl voorts het BCF behouden blijft.

E Uw reactie

U wordt gevraagd om uiterlijk 31 januari a.s. dit onderhandelaarsakkoord te beoordelen en uw reactie aan de VNG door te geven. Zoals hierboven reeds is aangegeven zijn wij ons ervan bewust, dat de reactietermijn kort is. In verband met de wetgevingsprocessen was dit de maximale termijn die het kabinet de gemeenten, provincies en waterschappen kon bieden.

Van de kant van het kabinet is aangegeven dat dit akkoord niet verder onderhandelbaar is. Het is dus niet mogelijk amendementen op het akkoord in te dienen. Uw reactie kan dus óf ‘positief’, óf ‘negatief’ zijn. Zoals bij alle schriftelijke ledenraadplegingen van de VNG gaan wij er vanuit, dat u bij niet reageren het akkoord steunt. Voor een goed beeld van de steun voor het voorstel bij de leden roepen we u op om te reageren, ook indien u het voorstel steunt.

Iedere gemeente kan slechts 1 reactieformulier insturen. Dit reactieformulier is los van deze ledenbrief aan de gemeentesecretaris verstuurd. Iedere gemeentesecretaris ontvangt daarom deze ledenbrief twee keer: een keer in de algemene verzending zonder het reactieformulier, en vervolgens nogmaals met het reactieformulier.

U dient het reactieformulier uiterlijk 31 januari 2013 te verzenden naar informatiecentrum@vng.nl.
Voor vragen en/of verduidelijking over het akkoord kunt u zich wenden tot
gemeentefinancien@vng.nl. Wanneer u een telefoonnummer achterlaat wordt u terug gebeld.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Conclusies Bestuurlijk overleg 18 januari 2013

In bestuurlijk overleg tussen VNG, IPO, de UvW en het kabinet zijn het saldopad en de wet Hof, evenals het schatkistbankieren en het BTW compensatiefonds allen in samenhang besproken. Partijen hebben het volgende onderhandelaarsakkoord bereikt:

Wet HOF / Saldopad EMU-norm

Wat betreft de Wet Hof wordt het af te spreken saldopad (dat geen onderdeel is van de wet) als de belangrijkste onzekerheid gezien. Het kabinet begrijpt dit goed. Daarom is hierover voor de huidige kabinetsperiode (2014-2017) reeds vandaag overeenstemming bereikt.

Herstel van de overheidsfinanciën vergt dat het EMU saldo ten minste een dalende trend laat zien. Ook de regels uit Brussel schrijven voor dat het EMU tekort daalt, zodat op termijn evenwicht op de begroting wordt bereikt. Op basis van het wetsvoorstel Houdbare Overheidsfinanciën (wet HOF) en de geldende begrotingsregels leveren het Rijk en de medeoverheden een gelijkwaardige inspanning bij het terugdringen van het begrotingstekort. Over de bijdrage van de medeoverheden aan de Europese doelstellingen wordt overigens aan het begin van elke kabinetsperiode bestuurlijk overleg gevoerd.

Het regeerakkoord is erop gericht deze dalende trend in te zetten. De doorrekening van het regeerakkoord volgend, zorgt dat akkoord ervoor dat het tekort van de medeoverheden gedurende deze kabinetsperiode in geleidelijke stappen daalt naar 0,2% BBP in 2017. Dit is goed vergelijkbaar met de ontwikkeling bij het Rijk waar het tekort in deze periode daalt naar 1,2% BBP. Het pad van de doorrekening is voor medeoverheden de ambitie, en de inspanning moet er dan ook maximaal op zijn gericht dit pad te volgen.

Het kabinet begrijpt tegelijkertijd de zorgen die medeoverheden hebben over de ruimte voor investeringen in verband met wettelijke taken en nationale verplichtingen, met inachtneming van een gematigde lastenontwikkeling. De tekortnorm (waarvan ook sprake is in de wet Houdbare overheidsfinanciën) wordt daarom voor de duur van deze kabinetsperiode gesteld op de waarden in onderstaande tabel. De wet Houdbare Overheidsfinanciën regelt vervolgens procedureafspraken voor situaties waarin die norm dreigt te worden overschreden, dan wel wordt overschreden. Zo sprake is van (dreigende) overschrijding wordt in het bestuurlijk overleg besloten welke maatregelen moeten worden genomen om de overschrijding te voorkomen of in latere jaren goed te maken. Er is ruimte voor afspraken over een collectief verbeterpad, net als bij de vigerende afspraken over het EMU-saldo van de medeoverheden. Het bestuurlijk overleg dient concrete resultaten op te leveren en meerjarig zicht op het wél voldoen aan de norm. Het sanctie instrument is het ultimatum remedium voor die situatie waar de norm wordt overschreden en komt pas in beeld nadat op alle cruciale momenten bestuurlijk overleg is gevoerd. Sancties zijn onderdeel van de wet, maar zullen gedurende deze kabinetsperiode niet worden toegepast.

	2013	2014	2015	2016	2017
Ambitie voor EMU-saldo van medeoverheden gezamenlijk, in procenten bbp	-0,5	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2
Afgesproken tekortnorm voor deze kabinetsperiode, cf wet Hof, in procenten bbp*)	-0,5	-0,5	-0,5	(-0,4)	(-0,3)

*) Eind 2015 wordt in bestuurlijk overleg gezien of op basis van de dan beschikbare realisaties de geprojecteerde daling in 2016 en 2017 verantwoord en mogelijk is.

Schatkistbankieren

Mede op basis van de consultatie van de medeoverheden, dient het kabinet een aangepast wetsvoorstel in bij de kamer. Daarbij is aan een aantal punten van de medeoverheden tegemoet gekomen.

Ten eerste zal het schatkistbankieren niet worden verankerd in de Comptabiliteitswet maar in de wet Financiering Decentrale overheden, conform de wens van de medeoverheden. Tevens wordt op

verzoek van de medeoverheden afgezien van een roodstandfaciliteit; er is dus geen sprake van kredietverlening aan de medeoverheden door de Nederlandse staat.

Eveneens zal op aandringen van de medeoverheden het onderling lenen, naast het verplicht schatkistbankieren, tot de mogelijkheden behoren. Onder voorwaarden kunnen openbare lichamen aan elkaar lenen. Die voorwaarden zien erop dat het lenen enkel gebeurt binnen de collectieve sector, zodat dit eveneens leidt tot consolidatie van de schuld. Leningen worden geregistreerd bij het CBS en partijen mogen niet inlenen om uit te lenen. Uiteraard mag het onderling lenen geen strijdigheid met overige (EU) wet- en regelgeving opleveren en mogen partijen geen leningen verstrekken aan openbare lichamen waarmee een toezichtrelatie bestaat. Tegoeden die niet onderling worden uitgeleend, dienen onder te worden gebracht in de schatkist of kunnen worden gebruikt voor schuldafflossing.

Medeoverheden accepteren dat alle partijen voor het schatkistbankieren worden ingeregeld, ook die partijen die momenteel bruto weinig tot geen overtollige middelen hebben, zoals waterschappen en veel gemeenten. Daarbij heeft het kabinet er oog voor dat de administratieve lasten met name ook voor deze partijen zoveel mogelijk worden beperkt. Zo wordt een drempelbedrag voor bruto overtollige middelen geïntroduceerd. Zolang de bruto overtollige middelen 0,75% van het begrotingstotaal (met een minimum per medeoverheid van € 250.000 en een maximum van € 2,5 miljoen) niet overschrijden, hoeft niet in de schatkist te worden gestort maar mag dit bedrag worden aangehouden op een rekening-courant of op een direct opvraagbare spaarrekening. Volgens de bij het Rijk beschikbare gegevens bedraagt het totaal aan middelen dat buiten de schatkist mag blijven in dit geval niet meer dan € 375 miljoen. Het bedrag wordt dan ook daarop gemaximeerd.

Medeoverheden delen het principe van schatkistbankieren niet, maar accepteren het op deze wijze aangepaste wetsvoorstel dat voor behandeling naar de Kamer wordt gezonden. Voorts wordt in gezamenlijkheid gewerkt aan een voor alle partijen soepele implementatie van het verplicht schatkistbankieren tijdig voor het einde van 2013.

BTW-compensatiefonds

Gehoord de aanmerkelijke bezwaren die de medeoverheden hebben tegen het afschaffen van het BTW compensatiefonds (het BCF) is het kabinet bereid hiervan af te zien. De medeoverheden accepteren dat de ingeboekte korting van in totaal 550 miljoen euro gehandhaafd blijft en op het Gemeente- en Provinciefonds (GF/PF) wordt toegepast conform de verdeling van het BCF over gemeenten en provincies in de begroting 2013. De decentrale overheden accepteren eveneens dat het voor het BTW compensatiefonds jaarlijks beschikbare budget wordt gemaximeerd. Als maximale omvang van het BCF met ingang van 2015 geldt de raming 2014 zoals opgenomen in de begroting 2013. Met ingang van 2015 wordt de ontwikkeling van het BCF gekoppeld aan de accrespercentages zoals deze volgen uit de normeringssystematiek. Het effect van de voorgenomen decentralisaties op de declaraties in het BCF is geen onderdeel van deze afspraak en wordt nader verkend.

Indien de declaraties in enig jaar het gebudgetteerde BTW compensatiefonds overstijgen, worden deze aangezuiverd uit het GF en PF. Wanneer de declaraties het gebudgetteerde BCF onderschrijven, wordt de onderschrijving toegevoegd aan het GF/PF. Voor beiden geldt dat de verdeelsleutel in het betreffende jaar wordt afgeleid van de verhouding van de bij het BCF ingediende declaraties door gemeenten en provincies.

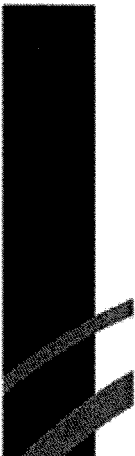
	2014	2015	2016	2017
Plafond BCF in miljoenen (bron: begroting 2013)	3.079	Raming 2014 * (1+ accrespercentage)	Plafond 2015 * (1+ accrespercentage)	Plafond 2016 * (1+ accrespercentage)

Het kabinet spant zich in om bovenop de trap-op-trap-af systematiek geen extra generieke kortingen door te voeren op het GF/PF ten opzichte van het Regeerakkoord.

Van: VNG [VNG@VNG.NL]
Verzonden: maandag 21 januari 2013 13:43
Aan: Stadhuis
Onderwerp: Lbr. 13/006 - Ledenraadpleging financieel onderhandelaarsakkoord

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Ledenraadpleging financieel
onderhandelaarsakkoord

ons kenmerk
BB/U201300112
Lbr. : 13/006

datum
21 januari 2013

Geachte heer/mevrouw,

VNG, IPO en de Unie van Waterschappen hebben een onderhandelaarsakkoord met een kabinetsdelegatie van de ministers Dijsselbloem, Plasterk en staatssecretaris Weekers bereikt over de financiën van de decentrale overheden in deze kabinetsperiode. Het gaat om een pakketafpraak op drie dossiers: de wet Houdbare Overheidsfinanciën, schatkistbankieren en het BTW compensatiefonds. Middels deze ledenraadpleging wordt u gevraagd om vóór 31 januari het onderhandelaarsakkoord te beoordelen en uw reactie aan de VNG door te geven.

Klik op, of kopieer onderstaande link voor de volledige brief en/of de bijlagen:

<http://www.vng.nl/onderwerpenindex/gemeentefinancien/financiele-positie-gemeenten/brieven/ledenraadpleging-financieel-onderhandelaarsakkoord>